

igen et Lovforslag om Hvalafgiften — der skulde foretages nogle Forandringer —, og saa kom vi ind paa et andet Standpunkt her fra Regeringens Side, et Standpunkt, som helt brød med det gamle Standpunkt, som sagde, at den Slags Ting maatte Lagtinget ikke befatte sig med, for det er Statsindtægter. Da tog den højtærede Justitsminister et nyt Standpunkt og sagde: De Skatter vil jeg foreslaa, at Færingerne beholde selv. Rigsdagen, baade Folketinget og Landstinget, gav sit Samtykke dertil, og vi fik derved det første Grundlag til, at vi kunde lægge os selv i Skat og selv faa Pengene til administrere. Det var absolut en stor Systemforandring overfor Betragtningen af de færøiske Skatteforhold, som i 1902 gjorde sig gældende.

Jeg havde da den bedste Forventning om, at nu vilde det almindelige Syn paa Sagen oppe i Lagtinget ogsaa foretage en Kursforandring, og at vi vilde gaa en anderledes sund finansiel Ordning i Møde paa Færøerne, end der hidtil havde hersket, og at man for Alvor vilde befytte sig paa at skaffe sig Indtægter ved Selvbeskatning paa de forskellige Skatteobjekter, som kunne findes paa Færøerne. Jeg fremsatte mine Forslag derom i Lagtinget. Men det lykkedes mig ikke at vinde frem der. De konservative Interesser, som havde gjort sig gældende ved Anmærkningerne fra 1891 og Højremini-steriernes Tid, vare nu blevne for stærke. Der sad i Lagtinget stærke konservative Kræfter, som til Dels havde faaet deres konservative Opdragelse hernelde i det høje Landsting. Man argumenterede for øvrigt ogsaa med i og for sig fornuftige Grunde, idet man sagde, at det vilde være en Uting af Færøerne, om de vilde paalægge sig Skatter, naar vi kunde betragte det som givet, at det, vi trængte til af Penge til Fremme af Udviklingen paa Færøerne, vilde Staten gladelig give os, saa vi behøvede ikke at bekymre os om at rejse Penge selv, det vilde kun være til Ulykke for Landet. Det er kønne Ord, og paa en vis Maade var det meget heldigt, om det var saaledes, at vi ikke selv behøvede at se os om efter Midler til at bestride de færøiske Udgifter, men helt og aldeles kunde betro den Sag til Staten; saa kunde vi jo have det saa meget des dejligere. Men jeg tror nu ikke, det kan gennemføres. Jeg tror ikke, man hernelde kan stille sig saaledes overfor vore Krav til Statskassen; det vilde være temmelig urimeligt.

Ganske vist er Befolkningen paa Færøerne gennemgaaende en fattig Befolkning, men der findes dog ogsaa velstaaende Folk, og jeg kan ikke indse, at disse skulle have noget imod at betale en Skat, der svarer til vore Forhold. Jeg kan ikke indse, at en mindre Skatteyder hernelde i det egentlige Kongerige skal bekoste Udgifter til Anlæg af stor Betydning for maaske store Kapitalister paa Færøerne, der ikke selv betale en eneste Øre dertil gennem Statsbeskatning. Jeg tror heller ikke, at det i Almindelighed er sundt for Befolkningen, at der bliver kølet saaledes for den, at den faar baade i Pose og Sæk, uden at den behøver at bekymre sig om at gøre noget selv. Jeg tror, det er en meget daarlig Opdragelse for den. Man bør tværtimod saa meget som muligt anspre Befolkningens Evne til at skaffe sig Eksistensmidler. Paa den anden Side er det givet, at de uheldige Forhold ved Lagtinget og den hele Administration paa Færøerne har bidraget til, at vi staa alt for langt tilbage. Det er næsten en Skam, om jeg saa tør udtrykke mig, at vi endnu kun ere komne saa kort frem, som vi ere.

I mange Henseender ere Forholdene endnu fuldstændig middelalderlige, og det gælder særlig Kommunikationsvæsenet. Det er derfor givet, at nu maa der gøres noget, og det maa gøres snart. Forholdene ere ikke nu som i gamle Dage, at Færøerne ere indespærrede af Handelsmonopoler. Da kunde Færingerne ikke komme ud, de havde ikke Lov til at komme udenfor deres Øer, saa de fik ikke set noget til, hvad andre Nationer beskæftigede sig med. Vi have lidt under Monopolhandelens Baand paa samme Maade som Grønland og Island. Island kom ud af Monopolhandelens Baand et halvt hundrede Aar før Færøerne, der kom ud deraf i 1856, altsaa akkurat for halvtreds Aar siden. Vi kende derfor meget vel til, hvor haardt et saadant Handelsmonopol slaar til Næringslivet. Men jeg skal ikke komme ind paa den Sag, hvor fristende det end kunde være at omtale den kongelige Monopolhandel. Jeg tror ikke, det er heldigt at rippe op i den Slags gamle Synder, jeg tror heller ikke, det er nødvendigt. Nu er der, saa vidt jeg har forstaaet i de Aar, jeg har været Medlem af dette høje Ting, saa stor gensidig Sympati til Stede, at det absolut ikke er nødvendigt at tage den Slags Ting op, for derpaa at begrunde ny Projekters Gennemførelse. Nu have vi ganske anderledes Muligheder